

ur oljustjóran

– Mær dámar væl, at tað allatíðina hendir nakað kring ein. Mær dámar óvissuna, sum valdar í hesum yrki, og mær dámar ótryggleikan. Eg kundi ikki ímyndað mær ein gerandisdag, sum er ov lættur at spáa um. Tá er ov lætt at sovna, sigur 33 ára gamli oljustjórin Ben Arabo, sum nú flytur til London til nýtt starv fyri somu fyrritøku

Mynd: Jens Kristian Vang

ikki nakað, eg gangi og hugsu um, sigur Ben Arabo.

Men politiska tilvitskan er sterk. Og mongu arbeiðsferðirnar kring heimin hava ávirkað. Ben greiðir frá, at slumkvarterið í Kairo setur tingini í perspektiv.

– Við at síggja fátækradømið og neyðina í øðrum londum gerst ein takksamur fyri okkara egna vælfærdarsamfelag. Við at síggja, hvussu avmarkaðar móguleikar ungdomar í mongum londum hava, gerst ein takksamur fyri móguleikarnar hjá okkara egna ungdomi. Tak bert eitt fyri okkum so sjálvsagt fyrbrigdi sum ókeypis útbúgving, sum er ein ómetaliga stór mangulvøra kring allan heimin, sigur Ben.

Eitt er, hvat Ben registrerar úti í víðu verð. Eitt annað er hansara egnu røtur. Og Ben sigur seg vera tilvitaðan um sín egna uppruna.

– Eg hevði tveir abbar, sum báðir vóru fiskimenn, og sum lögdu lunnar undir mitt lív og móguleikar. Mitt ættarlið og ættarliðini eftir meg standa í djúpari skuld til tey, sum stríddust og lögdu lunnar undir okkara vælfærdarsamfelag. Fyri tað um eg siti á “den grønne gren”, fari eg ikki at gloyma tey, sum ikki hava og høvdu somu umstøður, sigur Ben avgjórður.

Men kann hann so avdúka, hvønn flokk hann hoyrir til?

– Nei nei, eg eri ikki limur í nøkrum flokki. Men eg kann siga so mikið sum, at míni politisku virði eru eyðkend av, at eg vil verja og menna tað norðurlenska vælfærdarmodellið. Tað eru nakrar grundleggjandi vælfærdarskipanir, sum bara skulu vera í lagi í einum og hvørjum samfelagi, so

sum eitt dygdargott heilsuverk og útbúgvingarskipan, slær Ben fast.

Smalur sjónarringur

At ferðast kring heimin fyri eina fyrritøku við umleið 10.000 starvsfólkum kring allan knøttin víðkar um sjónarringin. Nýggj menniskju, øðrvísi hugsunarhættir og fremmandar mentanir. Ben Arabo livir í globala meldrinum og merkir alheimssgerðina í gerandisdegnum. Men sambært honum hava færoyingar ikki ein konstruktivan hugburð til heimin utanfyri.

– Ein upplivir mangan ein smalan horisont í Føroyum. Smálígeitin er sjónlig, politiska kjakið er alt ov afturlítandi, og prosessin tykist mangan vera týðningarmiklari enn málini fyri okkara politikarar, metir Ben Arabo.

Um tað er nakað, sum fær hann at ilskast ella harmast, er tað smálígt grenj. Tvørturímóti gleðist hann um fólk, sum hevja seg upp um fjøldina og gera okkurt nýtt. Slóðbrótarar, sum flyta mørk og gera okkurt óvanligt.

– Tá eg hoyri sólskinssøgur um fólk, sum veruliga hava gjørt mun, gerist eg glaður. Mínar fyrmyndir eru menniskju, sum bæði anonymt og sjónliga hava avrikað okkurt, og her hugsu eg bæði um útlenskar uppfinningar, vinnulívmenn og statsmenn, um stórar færoyskar politikarar eftir 1948, men eisini um fólk, sum í tí dulda hava arbeitt og strevast fyri seg og sítt samfelag, sigur Ben Arabo. Hann leggur afturat,

at í sínum arbeiði hittir hann eisini fólk, sum eru hugtakandi.

– Eg havi tey framíhjárættindi at hava starvsfelagar, sum eru heimsautoritetar og leiðandi persónar í alheims oljuvinnu. Førandi náttúruvísindamenn í oljugransking og førandi vinnulívmenn, sum megna at gera olju til eina orkukeldu fyri heimssamfelagið. Hesir persónar eru eisini fyrmyndir, sigur Ben Arabo.

Føroyar og heimurin

Nú gongur leiðin so til London hjá Ben Arabo og familju, og fleiri uppgávur bíða í einum spennandi, men krevjandi sessi.

Lítandi afturá sigur Ben, at árin 2000 og 2001, tá alt snúði seg um loyvi og brunnar undir Føroyum, vóru spennandi, men síðani fór aktiviteturin niður, og Ben fekk aðrar uppgávur frá leiðsluni í Hess við síðuna av sínum stjórasessi í Føroyum. Umsitingin av kommersiellum oljuloyvum er so vorðið hansara uppgáva burturav og verður nú hansara fulla arbeiði. Seks ára gamla oljuloyvið, sum Amerada Hess fekk í 2000, gongur nú út, og tá felagið tí ikki longur verður operatørur undir Føroyum, verður minni at gera hjá nýggja stjóranum eftir Ben. Og sjálvur metir hann, at tíðin er røtt til at fara víðari.

– Heimurin fer ongantíð at tillaga seg okkum, og tí mugu vit út í heimin at tillaga okkum eftir honum og royna hann. Jú skjótari færoyska samfelagið sær hetta, jú betri, endar Ben Arabo.

ikki í Føroyum. Eg havi fyrr tosað um ein sonevndan transaktiónsskatt, har skattur verður lagdur á allar transaktiónir yvirhøvur. Umframt eina meiri einfalda og gjøgnumskygda skattaskipan hevði hon eisini lætt um skattatrystið á vanliga borgaran og lagt meiri skatt á tær allarstørstu transaktiónirnar, metir Ben, áðrenn hann heldur fram.

– Sum heild er tað ein stórus trupulleiki, at alt okkara lógarverk er skrivað, sum um Danmark er allur okkara umheimur. Alt ov stórus partur

av danska lógarverkinum verður flutt beinleiðis yvir í færoyska samfelagið, uttan at tað hóskar okkum. Vit mugu læra at hyggja longri enn til Danmarkar, metir Ben Arabo.

Vælfærdarsamfelagið

Sjálvur vísir hann frá sær alt prát um at gerast politikari í bræði.

– Ein skal ongantíð siga ongantíð, men í dag kemur tað ikki uppá tal. Eg havi ivaleyst við mínum núverandi starvi og trívist væl. At gerast politikari er

– Málini eru sera ógreið. Vit hava onga greiða strategi fyri, hvat vit vilja, og hvørji mál og øki vit veruliga vilja satsa uppá

– Fyri tað um eg siti á “den grønne gren”, fari eg ikki at gloyma tey, sum ikki hava og høvdu somu umstøður sum eg

– Smálígeitin er sjónlig, politiska kjakið er alt ov afturlítandi, og prosessin tykist mangan vera týðningarmiklari enn málini